

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Eremciuc Ghenadie, Talpă Boris

examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea recursului declarat de către avocatul *Vuico Angela* în numele inculpatului *Trocinel Andrei* împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2023, în cauza penală în privința lui

Trocinel Andrei xxxxx născut la xxxxx,
domiciliat în xxxxx

Termenii de examinare a cauzei:
prima instanță: 24.09.2021 – 12.12.2022,
instanța de apel: 06.01.2023- 14.02.2023;
instanța de recurs: 30.05.2023 – 04.10.2023.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor din dosar, completul de judecată

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 12 decembrie 2022, *Trocinel Andrei* a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **2** ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită în privința lui *Trocinel Andrei* a fost suspendată condiționat pe o un termen de probațiune de **2** (doi) ani.

A fost dispusă încasarea de la *Trocinel Andrei* în beneficiul *Statului*, suma de **128** lei, cu titlul de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că:

Trocinel Andrei, la 08.05.2021, în jurul orelor 20:00, în timp ce se afla pe o stradă din xxxxx, în urma unui conflict apărut spontan, urmărind scopul maltratării concubinei-sale Petic Adriana, care în conformitate cu prevederile art. 133¹ lit. a) întrunește calitatea de membru de familie, i-a aplicat acesteia o lovitură cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 202124P0022 din data de 11.05.2021, fractura unghiului mandibulei pe dreapta, ce a condiționat dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Astfel, acțiunile inculpatului *Trocinel Andrei* au fost încadrate juridic în baza art.201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, conform indicilor calificativi – „*violența în familie, acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, care a provocat vătămarea medie a integrității corporale.*”

2.2 Având în vedere că inculpatul Trocinel Andrei s-a sustras de a se prezenta în judecată, fiind anunțat în căutare în cadrul urmăririi penale, prima instanță, la demersul procurorului, în conformitate cu prevederile art.321 alin.(2) pct.1) Codul de procedură penală, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

3. Nefiind de acord cu soluția emisă, procurorul a declarat apel solicitând casarea sentinței în partea pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Trocinel Andrei să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă, în sensul aplicării față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare la limita minimă precum și a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, or instanța la individualizarea pedepsei penale nu a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2023, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința în partea individualizării pedepsei, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Trocinel Andrei, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) lit. c) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, dând probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, precum și în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Trocinel Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel a reținut că apărătorul inculpatului și inculpatul nu au obiectat vis-a-vis de vinovăția inculpatului, în acest sens, sentința nefiind contestată.

Referitor la individualizarea pedepsei penale, instanța de apel a apreciat că există temei legal pentru casarea parțială a sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. art.7, 61, 75 - 78 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele de drept și de fapt stabilite pe cauză, precum și reieșind din gravitatea faptei infracționale săvârșite de către inculpatul Trocinel Andrei.

Astfel, la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Trocinel Andrei, instanța de apel a reținut că deși instanța de fond a reiterat prevederile art. art. 6, 7, 61, 75 – 78 din Codul penal, nu le-a aplicat corespunzător, considerent din care apelul acuzatorului de stat urmează a fi admis în această parte.

Prin urmare, instanța de apel la capitolul individualizării pedepsei, a ținut cont de prevederile art. art.7, 61, 75 Cod penal, și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de apel a notat că art.201¹ alin. (2) lit. c) Codul penal, prevede în calitate de pedeapsă - munca neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 1 la 6 ani.

Subsecvent, instanța a reținut că inculpatul Trocinel Andrei la locul de trai este caracterizat negativ, servește băuturi alcoolice și este agresiv, a săvârșit anterior mai multe contravenții, iar prin fapta comisă a atentat la relațiile sociale cu privire la solidaritatea familială.

De asemenea, instanța de apel a reținut că pe parcursul examinării cauzei inculpatul Trocinel Andrei s-a eschivat intenționat de a se prezenta în instanța de judecată.

Respectiv, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiate argumentele invocate de apelant și a constatat că, concluzia instanței de fond precum că corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederilor art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei, a fost una pripită, neîntemeiată, urmând a fi exclusă.

Așadar, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, instanța de apel a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, acestuia urmează a fi stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, fără aplicarea instituției suspendării condiționate.

5. Ne fiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul *Vuico Angela* în numele inculpatului *Trocinel Andrei*, fără a invoca vreun temei pentru recurs din cele prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului declarat, avocatul susține că, pedeapsa aplicată inculpatului de către instanța de apel este prea aspră. Inculpatul Trocinel Andrei în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă fiind audiat în calitate de învinuit vina în cele încriminate a recunoscut-o pe deplin, anterior nu a fost judecat. Mai mult ca atât, de către acuzare nu au fost prezentate probe, care ar confirma faptul, că s-a intentat dosarul privind anunțarea în căutare a inculpatului Trocinel Andrei și s-au întreprins careva măsuri de citare în privința acestuia.

Concomitent, avocatul consideră că instanța de apel nu a respectat cerințele art. 101 Cod de procedură penal și nu a dat o apreciere cuvenită fiecărei probe din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al colaborării lor, nerespectând prevederile legii.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, *procurorul a depus referință asupra recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia ca vădit neîntemeiat.*

7. Examinând admisibilitatea recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), *recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.*

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei Legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen la 27 aprilie 2023.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), *instanța de recurs, examinând*

admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023), *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art. 427 invocate în recurs.*

Din conținutul recursului declarat se constată că partea apărării nu invocă nici un temei de drept, însă critică modul în care instanța de apel a dispus stabilirea și executarea pedepsei, solicitând o pedeapsă mai blândă, astfel se întvede temeiul pentru recurs prevăzut de art.427 pct.10) Cod de procedură penală, care prevede că, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În opinia recurentului instanța de apel greșit a admis apelul procurorului și a casat sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei penale, dispunând excluderea prevederilor art.90 Cod penal, considerând decizia recurată ca neîntemeiată și ilegală, pledând în continuare pentru menținerea soluției primei instanțe.

Cu referire la aceste argumente ale apărării completul de judecată conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a admite apelul procurorului și de a casa sentința în partea stabilirii pedepsei inculpatului Trocinel Andrei deoarece aceasta neîntemeiat a conchis că scopul pedepsei penale poate fi realizat în cazul dedus judecării fără privarea de libertate a inculpatului.

Completul de judecată menționează, că potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, completul de judecată reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Astfel, instanța de apel corect a reținut că Trocinel Andrei a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.201¹ alin. (2) lit. c) Codul penal, care potrivit art.16 alin. (4) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave.

Deși la prima vedere gravitatea infracțiunii și termenul de pedeapsă stabilit de prima instanță, ar constitui motiv de aplicare și a prevederilor art.90 Cod penal, completul de judecată susține soluția instanței de apel, potrivit căreia la dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei, pe lângă motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o motivare suplimentară, instanța de apel

desfășurând clar din care considerente a concluzionat că nu este rațională aplicarea art. 90 Cod penal.

Totodată urmează de menționat, că suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Drept urmare, se atestă că instanța de apel întemeiat a reținut, că inculpatul Trocinel Andrei prin neprezentarea sa atât în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, cât și în instanța de apel a manifestat pe de o parte lipsă de respect față de instanța de judecată.

Mai mult ca atât, instanța de apel corect a reținut, că ultimul potrivit Caracteristicii eliberată de către Primăria sat. Milești (f. d. 52), la locul de trai este caracterizat negativ, servește băuturi alcoolice și este agresiv, a săvârșit anterior mai multe contravenții, iar prin fapta comisă a atentat la relațiile sociale cu privire la solidaritatea familiei.

În asemenea situație, instanța de apel corect a subliniat că pentru a atinge scopul Legii penale de restabilire a echității sociale, urmează a se interveni prompt, cu aplicarea unor pedepse reale cu executare, pentru ca inculpatul, precum și alte persoane să-și facă concluziile de rigoare, că faptele social periculoase sunt supuse răspunderii penale, inclusiv și închisoarea pentru a nu fi admise pe viitor săvârșirea unor astfel de fapte prejudiciabile, calificate ca infracțiuni.

Prin urmare, completul de judecată menționează că nu pot fi reținute argumentele apărării prin care se invocă anumite circumstanțe, care în opinia sa pot fi catalogate ca atenuante, și care ar servi temei pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei, deoarece instanța de apel a ținut cont de principiul individualizării pedepsei (art.7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art.75 alin.(1) Cod penal, și întemeiat a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin izolarea inculpatului de societate.

Cât privesc argumentele avocatului precum că, neprezentarea inculpatului în instanța de judecată nu este un motiv de a-i aplica pedeapsa cea mai aspră, deoarece de la începutul urmăririi penale a recunoscut vinovăția și s-a căit de cele comise, completul de judecată îl respinge ca fiind neîntemeiat, dat fiind faptul că potrivit materialelor cauzei penale s-a stabilit contrariul și anume, Trocinel Andrei atât la OUP (f. d. 73), cât și în instanțele de judecată nu s-a prezentat din care motiv a fost a fost pornit dosarul de căutare nr. 20222400117 (f.d.140), fapt ce denotă atitudinea acestuia, lipsa de respect față de Organele de drept, și respectiv îl caracterizează ca personalitate.

Prin urmare, completul de judecată conchide că, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei, a acordat deplină eficiență prevederilor art. art.7, 61, 75-78 Cod penal.

Referitor la argumentele apărătorului precum că, instanța de apel i-a încălcat inculpatului dreptul la un proces echitabil, deoarece a examinat cauza în lipsa acestuia, completul de judecată analizând actele și lucrările dosarului în raport cu argumentele din recurs, constată că astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

În acest context, completul de judecată notează dispoziția art.319 alin.(1) Cod de procedură penală care stipulează că *judecarea cauzei poate avea loc numai dacă părțile sânt legal citate și procedura de citare este îndeplinită. Ne înfățișarea părții în instanța de judecată nu împiedică examinarea cauzei dacă în instanță s-a prezentat avocatul ales sau avocatul care acordă asistența juridică garantată de stat, care a luat legătura cu partea reprezentată.*

Potrivit art.412 alin.(5) Cod de procedură penală - *neprezentarea părților legal citate în instanța de apel nu împiedică examinarea cauzei.*

Reieșind din materialele cauzei se atestă că, inculpatul a fost prezent la urmărirea penală. La 14 septembrie 2021, Trocinel Andrei a fost audiat în calitate de învinuit (f. d.

860), fiindu-i înmănată copia rechizitoriului (f. d. 96), totodată i-a fost aplicată măsura preventivă - obligarea de nepărăsirea a localității pe un termen de 30 zile, inculpatul obligându-se de a nu se eschiva și a se prezenta la citarea organul de urmărire penală și instanța de judecată cu comunicarea acestora despre schimbarea domiciliului (*Obligarea de a nu părăsi localitatea - f. d. 88*). La 15 septembrie 2021, în conformitate cu prevederile art. 297 Cod de procedură penală, cauza penală a fost trimisă în instanța de judecată pentru examinare în fond.

Fiind legal citat de către instanța de fond, inculpatul din motive necunoscute nu s-a prezentat, respectiv prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 26 mai 2022, s-a dispus aducerea silită. Potrivit însă raportului parvenit de la INP Nisporeni, inculpatul Trocinel Andrei nu se afla pe teritoriul unde domiciliu, drept urmare, prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 01 august 2022, inculpatul a fost anunțat, fiind pornit dosarul de căutare nr. 20222400117 (f.d.140).

Prin urmare, completul de judecată conchide că criticile formulate de către recurent, referitor la încălcarea procedurii de citare și a dreptului la un proces echitabil nu pot fi acceptate și contravin dispozițiilor Legii mai sus nominalizate, or argumentele invocate în recursul se contrazic cu materialele cauzei penale, instanța de recurs sesizând clar intenția inculpatului de tergiversare a examinării cauzei.

Mai mult ca atât, completul de judecată consideră că, decizia instanței de apel privind examinarea cauzei în lipsa inculpatului, nu afectează dreptul acestuia la un proces echitabil, în contextul în care pe parcursul examinării cauzei Trocinel Andrei a fost reprezentat de avocatul, Vuico Angela.

În acest context, completul de judecată constată că, concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele Legii, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului declarat de către avocatul *Vuico Angela* în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (*în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul *Vuico Angela* în numele inculpatului Trocinel Andrei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2023, în cauza penală în privința lui **Trocinel Andrei xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Talpă Boris